

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0228/2013

24.6.2013

***I
SPRÁVA

o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu po zatknutí (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Elena Oana Antonescu

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce návrhy k návrhu aktu

V pozmeňujúcich návrhoch Európskeho parlamentu je zmenený text označený **hrubou kurzívou**. *Štandardná kurzíva* označuje príslušným oddeleniam tie časti návrhu aktu, ku ktorým sa navrhuje oprava pri príprave konečného znenia textu (napríklad zrejme chyby alebo vynechaný text v konkrétnej jazykovej verzii). Navrhované opravy tohto typu musia byť schválené príslušnými oddeleniami.

V záhlaví každého pozmeňujúceho návrhu týkajúceho sa platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, sa v treťom riadku uvádza platný akt a vo štvrtom riadku príslušné ustanovenie tohto aktu. Časti prevzaté z ustanovenia platného aktu, ktoré chce Európsky parlament zmeniť, ktoré sa však návrhom aktu nezmenili, sa označujú **tučným písmom**. Prípadné vypustenia týkajúce sa takýchto častí textu sa označujú takto: [...].

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	41
STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVNE VECI.....	45
POSTUP	60

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu po zatknutí (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM (2011)0326),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 82 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C7–0157/2011),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
  - so zreteľom na príspevky, ktoré k návrhu legislatívneho aktu predložilo bulharské Národné zhromaždenie, taliansky Senát a portugalský Parlament,
  - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 7. decembra 2011¹,
  - po porade s Výborom regiónov,
  - so zreteľom na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 4. júna 2013, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
  - so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a na stanovisko Výboru pre právne veci (A7-0228/2013),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
  2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
  3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

---

¹ Ú. v. EÚ C 43, 15.12.12, s. 51.

Pozmeňujúci návrh 1

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY EURÓPSKEHO PARLAMENTU*

k návrhu Komisie

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

Z

o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 písm. **b**),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

---

* Pozmeňujúce návrhy: nový alebo zmenený text je vyznačený hrubou kurzívou; vypustenia sa označujú symbolom **■**.

¹ Ú. v. EÚ C., s.. [stanovisko zaujaté 7. decembra 2011, SOC/424]

keďže:

- (1) V článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“) a článku 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „MPOPP“) je zakotvené právo na spravodlivé súdne konanie. V článku 48 Charty základných práv EÚ sa zaručuje rešpektovanie práv na obhajobu.
- (2) ***Únia si stanovila za cieľ zachovať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady v Tampere 15. a 16. októbra 1999, a najmä bodu 33 týchto záverov, by sa mala zásada vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí justičných orgánov stať základom justičnej spolupráce v občianskoprávných aj trestných veciach v rámci Únie, pretože posilnené vzájomné uznávanie a potrebná aproximácia právnych predpisov by uľahčili spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a súdnu ochranu práv jednotlivcov.***
- (2a) ***Podľa článku 82 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) je justičná spolupráca v trestných veciach v Únii založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a iných justičných rozhodnutí.***
- (2b) ***Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v trestných veciach vychádza z predpokladu, že členské štáty majú vzájomnú dôveru v systémy trestného súdnictva ostatných členských štátov. Rozsah vzájomného uznávania vo veľkej miere závisí od viacerých parametrov, medzi ktoré patria mechanizmy ochrany práv podozrivých alebo obvinených osôb a spoločné minimálne štandardy potrebné pre jednoduchšie uplatňovanie zásady vzájomného uznávania.***
- (3) Vzájomné uznávanie môže účinne fungovať iba tam, kde existuje vzájomná dôvera, čo si vyžaduje prijatie podrobných pravidiel na ochranu procesných práv a záruk vyplývajúcich z charty, EDLP a MPOPP. Spoločné minimálne pravidlá by mali zvýšiť dôveru v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov, čo by malo zasa viesť k efektívnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery a k podpore kultúry základných práv v Únii. Mali by tiež odstrániť prekážky voľného

pohybu občanov *na celom území členských štátov*. Tieto spoločné minimálne pravidlá by sa mali uplatňovať vo vzťahu k právu na prístup k advokátovi a právu *na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody*.

- (4) Hoci členské štáty sú zmluvnými stranami EDLP a MPOPP, zo skúseností vyplýva, že táto skutočnosť sama osebe nezabezpečuje vždy dostatočný stupeň dôvery v systémy trestného súdnictva iných členských štátov.
- (4a) *Posilňovanie vzájomnej dôvery si vyžaduje podrobné pravidlá na ochranu procesných práv a záruk vyplývajúcich z charty a z EDLP. Takisto si vyžaduje, aby sa prostredníctvom tejto smernice a ďalších opatrení v rámci Únie ďalej vyvíjali minimálne štandardy upravené v EDLP a v charte.*
- (4b) *V článku 82 ods. 2 ZFEÚ sa upravuje ustanovenie minimálnych pravidiel uplatniteľných v členských štátoch s cieľom uľahčiť vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí, ako aj policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. V uvedenom článku sa v písmene b) odkazuje na „práva jednotlivcov v trestnom konaní“ ako na jednu z oblastí, kde sa môžu ustanoviť minimálne pravidlá.*
- (4c) *Spoločné minimálne pravidlá by mali viesť k zvýšenej dôvere v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov, čo by malo viesť k účinnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery. Uvedené spoločné minimálne pravidlá by sa mali ustanoviť v oblasti prístupu k advokátovi v trestnom konaní.*

- (5) Rada prijala 30. novembra 2009 plán na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní (ďalej len „plán procesných práv“)¹. V pláne procesných práv sa uplatňuje postupný prístup a vyzýva sa v ňom na prijatie opatrení týkajúcich sa práva *na* preklad a tlmočenie², práva *na* poučenie o právach a informácie o obvineniach³, práva *na* právne poradenstvo a právnu pomoc, práva na **komunikáciu** s príbuznými, zamestnávateľmi a konzulárnymi úradmi, a na opatrenia týkajúce sa osobitných záruk pre podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zraniteľné. V pláne procesných práv sa zdôrazňuje, že poradie predmetných práv má len orientačný charakter, teda že je možné ho zmeniť v závislosti od priorit. Plán procesných práv je navrhnutý tak, aby fungoval ako celok; jeho prínosy bude možné v plnej miere pocítiť až po zavedení všetkých jeho súčastí .
- (5a) *Európska rada 10. decembra 2009 privítala tento plán procesných práv a zaradila ho do Štokholmského programu – otvorenej a bezpečnej Európy, ktorá slúži občanom a chráni ich (bod 2.4.). Európska rada zdôraznila, že plán nie je vyčerpávajúci, pričom vyzvala Komisiu, aby preskúmala ďalšie prvky týkajúce sa minimálnych procesných práv podozrivých a obvinených osôb a posúdila, či je v záujme lepšej spolupráce v tejto oblasti potrebné zaoberať sa ďalšími otázkami, ako je napríklad prezumpcia neviny.*
- (5b) *Dosiaľ boli prijaté dve opatrenia z plánu: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní² a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní³.*
- (6) Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa práva na prístup k advokátovi a práva na **informovanie** tretej osoby **po pozbavení osobnej slobody** v trestnom konaní² a v konaní o vykonávaní európskeho zatykača. Posilňuje tak uplatňovanie charty a najmä jej článkov 4, 6, 7, 47 a 48 vychádzajúc z článkov 3, 5, 6 a 8 EDLP tak, ako ich vykladá Európsky súd pre ľudské práva, **ktorý vo svojej**

---

¹ Ú. v. EÚ C 295, 4.12.2009, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 142, 1.6.2012, s. 1.

judikatúre priebežne stanovuje štandardy práva na prístup k advokátovi. V tejto judikatúre sa okrem iného ustanovuje, že spravodlivosť konania si vyžaduje, aby podozrivá alebo obvinená osoba mala možnosť prístupu k celej škále služieb súvisiacich s právnou pomocou. V tejto súvislosti by advokát mal mať možnosť zabezpečiť bez obmedzenia základné aspekty obhajoby tejto osoby.

- (6a) *Bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov podľa EDLP týkajúce sa zabezpečenia práv na spravodlivé súdne konanie, by sa konania o menej závažných trestných činoch v zariadeniach na výkon väzby alebo trestu odňatia slobody alebo o trestných činoch spáchaných vo vojenskom kontexte, o ktorých rozhoduje veliteľ, nemali na účely tejto smernice považovať za trestné konania.*
- (6b) *Pri vykonávaní tejto smernice by sa mali zohľadniť ustanovenia smernice 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní, podľa ktorých sa podozrivým alebo obvineným osobám bezodkladne poskytnú informácie o práve na prístup k advokátovi a v prípade zatknutia alebo zadržania sa im poskytne písomné poučenie o právach, ktoré by malo obsahovať informácie o práve na prístup k advokátovi.*
- (6c) *Pojem advokát v tejto smernici znamená akúkoľvek osobu, ktorá je v súlade s vnútroštátnym právom (napríklad na základe akreditácie oprávneným orgánom) spôsobilá a oprávnená poskytovať právne poradenstvo a právnú pomoc podozrivým alebo obvineným osobám.*
- (6d) *V niektorých členských štátoch môže mať právomoc uložiť sankcie, ktoré nezahŕňajú pozbavenie osobnej slobody, za relatívne menej závažné delikty iný orgán ako súd s právomocou v trestných veciach. Môže to byť napríklad v prípade sankcií za delikty na úseku bezpečnosti cestnej premávky páchané vo veľkom rozsahu, ktoré môžu byť uložené po cestnej kontrole. V takýchto situáciách by bolo neprimerané požadovať, aby príslušný orgán zaručil všetky práva priznané podľa tejto smernice. Ak právo členského štátu ustanovuje uloženie sankcie v súvislosti s menej závažnými trestnými činmi takýmto orgánom a existuje buď možnosť*

odvolať sa vo veci alebo podať v nej iný opravný prostriedok na súd s právomocou v trestných veciach, potom by sa táto smernica mala vzťahovať iba na konania o tomto odvolaní alebo opravnom prostriedku pred týmto súdom.

- (6e) *V niektorých členských štátoch sa za trestné činy považujú niektoré menej závažné delikty, najmä menej závažné delikty na úseku bezpečnosti cestnej premávky, menej závažné delikty týkajúce sa všeobecne záväzných nariadení obcí a menej závažné delikty voči verejnému poriadku. Bolo by neprimerané požadovať, aby príslušné orgány v prípade takýchto menej závažných deliktov zaručili všetky práva priznané podľa tejto smernice. Ak sa v súvislosti s menej závažnými deliktmi v práve členského štátu ustanovuje, že ako sankciu nemožno uložiť trest odňatia slobody, táto smernica by sa mala uplatniť len vtedy, keď vo veci koná súd s právomocou v trestných veciach.*
- (6f) *Rozsahom pôsobnosti tejto smernice v súvislosti s určitými menej závažnými deliktmi by nemali byť dotknuté záväzky členských štátov podľa EDLP týkajúce sa zabezpečenia práv na spravodlivé súdne konanie vrátane práva na poskytnutie právnej pomoci advokátom.*
- (6g) *Členské štáty by mali zabezpečiť, aby podozrivé alebo obvinené osoby mali právo na prístup k advokátovi bez zbytočného odkladu. Podozrivé alebo obvinené osoby by mali mať každopádne právo na prístup k advokátovi pred výsluchom políciou alebo inými orgánmi presadzovania práva a počas takéhoto výsluchu, pri vyšetrovacom úkone alebo úkone zabezpečovania dôkazov vykonávanom vyšetrovacími alebo inými príslušnými orgánmi a bez zbytočného odkladu po pozbavení osobnej slobody. Podozrivým alebo obvineným osobám by sa mal v každom prípade umožniť prístup k advokátovi počas trestného konania prebiehajúceho pred súdom, pokiaľ sa tohto práva nevzdali.*
- (6h) *Na účely tejto smernice by pojem výsluch nemal zahŕňať predbežný výsluch políciou alebo inými orgánmi presadzovania práva na jeden alebo viacero z týchto účelov: zistenie totožnosti dotknutých osôb, overenie držby zbraní alebo podobné otázky bezpečnosti; alebo určenie, či sa má začať vyšetrovanie, napríklad počas*

cestnej kontroly, prípadne počas bežných náhodných kontrol, keď podozrivá alebo obvinená osoba ešte nebola identifikovaná.

(6i) *Ak sa podozrivou alebo obvinenou osobou stane osoba, ktorá nie je podozrivou alebo obvinenou osobou, napríklad svedok, mal by byť chránený proti vypovedaniu vo vlastný neprospech a mať právo nevypovedať, ako sa potvrdzuje v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. Je preto vhodné uviesť výslovný odkaz na situáciu, v ktorej sa osoba, ktorá nie je podozrivou alebo obvinenou osobou, počas výsluchu políciou alebo inými orgánmi presadzovania práva v kontexte trestného konania stane osobou podozrivou alebo obvinenou zo spáchania trestného činu. Ak sa v priebehu takéhoto výsluchu osoba, ktorá nie je podozrivou alebo obvinenou osobou, stane podozrivou alebo obvinenou osobou, akýkoľvek výsluch by sa mal okamžite pozastaviť: vo výsluchu sa však môže pokračovať, ak bola dotknutá osoba informovaná o tom, že je podozrivou alebo obvinenou osobou, a má možnosť v plnej miere vykonávať práva ustanovené v tejto smernici.*

(11) *Podozrivé alebo obvinené osoby by mali mať právo stretávať sa bez prítomnosti tretej osoby s advokátom, ktorý ich zastupuje, pred výsluchom zo strany polície alebo iného orgánu presadzovania práva, alebo justičných orgánov. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s trvaním a frekvenciou stretnutí podozrivej alebo obvinenej osoby s jej advokátom, pričom zohľadnia okolnosti konania v konkrétnej veci, najmä jej zložitosť a príslušné procesné postupy. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti, a to najmä advokáta a podozrivej alebo obvinenej osoby, na mieste, kde sa uskutočňuje stretnutie medzi advokátom a podozrivou alebo obvinenou osobou. Žiadnymi z týchto opatrení by nemal byť dotknutý účinný výkon a podstata práva podozrivej alebo obvinenej osoby na stretnutie so svojim advokátom.*

(11a) *Podozrivé alebo obvinené osoby by mali mať právo komunikovať s advokátom, ktorý ich zastupuje. Takáto komunikácia môže prebiehať kedykoľvek, a to aj pred výkonom práva na stretnutie s advokátom. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s trvaním, frekvenciou a spôsobmi komunikácie medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom vrátane využitia videokonferencie alebo iných komunikačných technológií, ktoré umožňujú*

uskutočnenie takejto komunikácie, pokiaľ takéto opatrenia nebudú mať negatívny vplyv na účinný výkon a podstatu práva podozrivej alebo obvinenej osoby komunikovať so svojim advokátom.

- (11b) *V súvislosti s určitými menej závažnými deliktmi by táto smernica nemala členským štátom brániť v zabezpečení práva podozrivej alebo obvinenej osoby na právnu pomoc cez telefón. Takéto obmedzenia práva by sa však mali obmedziť na prípady, keď dotknutú osobu nebude vypočúvať polícia alebo iné orgány presadzovania práva.*
- (11c) *Členské štáty by mali zabezpečiť, aby podozrivé alebo obvinené osoby mali právo na prítomnosť svojho advokáta a právo na skutočnú účasť na výsluchu vyšetrovacími orgánmi, ako aj na súdnych pojednávaniach. Takáto účasť by mala byť v súlade s postupmi vnútroštátneho práva, ktorými sa môže upravovať účasť advokáta na výsluchu podozrivej alebo obvinenej osoby vyšetrojúcimi orgánmi, ako aj počas súdneho pojednávania, pokiaľ takéto pravidlá nemajú negatívny vplyv na účinný výkon a podstatu dotknutých práv. Počas výsluchu podozrivej alebo obvinenej osoby vyšetrovacími orgánmi alebo počas súdneho pojednávania môže advokát okrem iného v súlade s uvedenými pravidlami klásť otázky, požadovať vysvetlenie a vydávať vyhlásenia, ktoré by sa mali zaznamenať v súlade s vnútroštátnym právom.*
- (11d) *Podozrivá alebo obvinená osoba má právo na to, aby jej advokát bol prítomný aspoň pri týchto vyšetrovacích úkonoch alebo úkonoch zabezpečovania dôkazov, ak sú ustanovené v príslušnom vnútroštátnom práve a ak sa vyžaduje alebo je povolená prítomnosť podozrivej alebo obvinenej osoby pri týchto úkonoch: pri identifikácii, pri ktorej je podozrivá alebo obvinená osoba jednou z viacerých osôb na účely identifikácie obeťou alebo svedkom; pri konfrontácii, pri ktorej je podozrivá alebo obvinená osoba postavená tvárou v tvár jednému alebo viacerým svedkom alebo obetiam, ak ich výpovede v závažných okolnostiach nesúhlasia; pri experimentálnej rekonštrukcii miesta činu, pri ktorej je prítomná podozrivá alebo obvinená osoba a napodobňujú sa okolnosti, za ktorých bol spáchaný trestný čin, pre lepšie pochopenie toho, ako a za akých okolností bol trestný čin spáchaný, a*

aby bolo možné klásť podozrivej alebo obvinenej osobe konkrétne otázky. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s prítomnosťou právnikov počas vyšetrovacích úkonov alebo úkonov zabezpečovania dôkazov, pokiaľ takéto opatrenia nemajú negatívny vplyv na účinný výkon a podstatu dotknutých práv. Prítomnosť advokáta počas vyšetrovacích úkonov alebo úkonov zabezpečovania dôkazov by sa mala zaznamenať v súlade s postupom vyhotovovania záznamov podľa práva príslušného členského štátu.

- (11e) Členské štáty by sa mali nabádať na prístupňovanie všeobecných informácií, a to napríklad na webovej stránke alebo prostredníctvom letáku dostupného na policajných staniach, aby podozrivým alebo obvineným osobám zjednodušili získanie advokáta. Členské štáty by sa však nemuseli aktívne usilovať o to, aby podozrivej alebo obvinenej osobe, ktorá nebola pozbavená osobnej slobody, pomáhal advokát, ak si dotknutá osoba sama pomoc advokáta nezabezpečila. Takáto podozrivá alebo obvinená osoba by mala mať možnosť slobodne kontaktovať advokáta, radiť sa s ním a mať možnosť, aby jej tento advokát pomáhal.*
- (11f) Keď sa podozrivá alebo obvinená osoba pozbaví osobnej slobody, členské štáty by mali prijať potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že podozrivá alebo obvinená osoba má možnosť účinne vykonávať svoje právo na prístup k advokátovi, a to vrátane zabezpečenia pomoci advokáta, ak žiadneho nemá, pokiaľ sa tohto práva nevzdala. Takýmito opatreniami by okrem iného mohlo byť zabezpečenie pomoci advokáta na základe zoznamu dostupných advokátov, z ktorého by si podozrivá alebo obvinená osoba mohla zvoliť advokáta. Takéto opatrenia by mohli prípadne zahŕňať opatrenia o právnej pomoci.*
- (11g) Podmienky väzby a výkonu trestu odňatia slobody by mali v plnej miere dodržiavať normy ustanovené v EDLP, charte a judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho súdneho dvora. Pri poskytovaní pomoci podľa tejto smernice zadržanej podozrivej alebo obvinenej osobe by mal mať dotknutý advokát možnosť obrátiť sa s otázkou podmienok väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody osoby, ktorá bola zadržaná, na príslušné orgány.*

- (11h) *V prípadoch veľkej fyzickej vzdialenosti podozrivej alebo obvinenej osoby, napríklad v zámorských územiach alebo keď členský štát uskutočňuje vojenské operácie mimo svojho územia alebo sa na nich zúčastňuje, majú členské štáty možnosť uplatniť dočasnú výnimku z práva podozrivej alebo obvinenej osoby mať po pozbavení osobnej slobody bez zbytočného odkladu prístup k advokátovi. Počas dočasnej výnimky z tohto dôvodu príslušné orgány nesmú vypočúvať dotknutú osobu alebo uskutočňovať akékoľvek vyšetrovacie úkony alebo iné úkony zabezpečovania dôkazov, ktoré sa ustanovujú v tejto smernici. Ak z dôvodu veľkej fyzickej vzdialenosti podozrivej alebo obvinenej osoby nie je možný bezprostredný prístup k advokátovi, členské štáty by mali zariadiť komunikáciu prostredníctvom telefónu alebo video konferencie, pokiaľ to nie je výslovne nemožné.*
- (11i) *Členským štátom by sa mala umožniť dočasná výnimka z práva na prístup k advokátovi v predsúdnom štádiu len ak je to v naliehavých prípadoch potrebné na odvrátenie vážnych nepriaznivých dôsledkov pre život, slobodu alebo telesnú integritu inej osoby. Počas dočasnej výnimky z tohto dôvodu môžu príslušné orgány vypočúvať podozrivú alebo obvinenú osobu v neprítomnosti advokáta, pokiaľ bola podozrivá alebo obvinená osoba informovaná o svojom práve nevypovedať a môže toto právo vykonať a pokiaľ výsluchom nie sú dotknuté práva na obhajobu vrátane práva nevypovedať vo vlastný neprospech. Výsluch sa môže viesť v potrebnom rozsahu výlučne na účely získania informácií, ktoré sú zásadné na odvrátenie vážnych nepriaznivých dôsledkov pre život, slobodu alebo telesnú integritu inej osoby. Zneužitím tejto výnimky by boli v zásade nezvratne porušené práva na obhajobu.*
- (11j) *Členským štátom by sa tiež mala umožniť dočasná výnimka z práva na prístup k advokátovi v štádiu predsúdneho konania, ak je nevyhnutné, aby vyšetrovacie orgány prijali bezodkladné kroky na zabránenie závažnému ohrozeniu trestného konania, najmä s cieľom zabrániť zničeniu alebo pozmeneniu zásadných dôkazov alebo zabrániť ovplyvňovaniu svedkov. Počas dočasnej výnimky z tohto dôvodu môžu príslušné orgány vypočúvať podozrivú alebo obvinenú osobu v neprítomnosti advokáta, pričom podozrivá alebo obvinená osoba musela byť informovaná o svojom práve nevypovedať a môže toto právo vykonať a výsluchom nie sú dotknuté*

práva na obhajobu vrátane práva nevypovedať vo vlastný neprospech. Výsluch sa môže viesť za jediným účelom v rozsahu potrebnom na získanie informácií, ktoré sú zásadné na zabránenie závažnému ohrozeniu trestného konania. Zneužitím tejto výnimky by boli v zásade nezvratne porušené práva na obhajobu.

(11k) Dôvernosť komunikácie medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom je rozhodujúca pre zabezpečenie účinného výkonu práva na obhajobu a je podstatnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Členské štáty by preto bez výnimky mali rešpektovať dôvernosť stretnutí a iných foriem komunikácie medzi advokátom a podozrivou alebo obvinenou osobou pri výkone práva na prístup k advokátovi ustanoveného v tejto smernici. Touto smernicou nie sú dotknuté postupy, ktorými sa riadia situácie, v ktorých existujú objektívne a skutkové okolnosti, na základe ktorých je advokát podozrivý z účasti na spáchaní trestného činu spolu s podozrivou alebo obvinenou osobou. Trestná činnosť advokáta by sa nemala považovať za oprávnenú pomoc podozrivým alebo obvineným osobám podľa tejto smernice. Povinnosť dodržiavať dôvernosť znamená nielen to, že členské štáty by sa mali zdržať zasahovania do takejto komunikácie alebo prístupu k nej, ale aj to, že členské štáty by v prípade, že je podozrivá alebo obvinená osoba pozbavená osobnej slobody alebo sa iným spôsobom ocitne na mieste pod kontrolou štátu, mali zabezpečiť, že opatrenia týkajúce sa komunikácie budú dodržiavať a chrániť dôvernosť. Tým nie sú dotknuté systémy v zariadeniach na výkon väzby a trestu odňatia slobody, ktoré majú brániť zasielaniu nedovolených zásielok zadržaným osobám, ako napríklad kontrola korešpondencie, pokiaľ tieto systémy neumožňujú príslušným orgánom čítať korešpondenciu medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom. Touto smernicou nie sú dotknuté ani postupy vo vnútroštátnom práve, podľa ktorých je možné zamietnuť preposielanie korešpondencie, ak odosielateľ nesúhlasí s tým, aby sa korešpondencia najskôr predložila príslušnému súdu.

- (11) *Touto smernicou by nemalo byť dotknuté narušenie dôvernosti v dôsledku dovoleného sledovania príslušnými orgánmi. Touto smernicou by tiež nemala byť dotknutá činnosť, ktorú vykonávajú napríklad národné spravodajské služby na zabezpečovanie národnej bezpečnosti v súlade s článkom 4 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii alebo na ktorú sa vzťahuje článok 72 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorom sa ustanovuje, že hlavou V o priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti nie je dotknutý výkon právomocí členských štátov vo veci udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.*
- (12) *Podozrivé alebo obvinené osoby pozbavené osobnej slobody by mali mať právo bez zbytočného odkladu informovať o pozbavení osobnej slobody aspoň jednu osobu podľa vlastného uváženia, napríklad rodinného príslušníka alebo zamestnávateľa, pričom by tým nemal byť dotknutý riadny priebeh trestného konania voči dotknutej osobe ani žiadne iné trestné konanie. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s výkonom tohto práva, pokiaľ takéto opatrenia nebudú mať negatívny vplyv na účinný výkon a podstatu tohto práva. Za obmedzených výnimočných okolností by však mala byť možná dočasná výnimka z tohto práva, ak je vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu opodstatnená zo závažných dôvodov, ktoré sú uvedené v tejto smernici. V prípade, že príslušné orgány plánujú uplatniť takúto dočasnú výnimku v súvislosti s konkrétnou tretou osobou, mali by najskôr zvážiť, či by o jeho pozbavení osobnej slobody mohla byť informovaná iná tretia osoba, ktorú si zvolí podozrivá alebo obvinená osoba.*

- (13) Podozrivé alebo obvinené osoby *by počas pozbavenia osobnej slobody mali* mať právo *bez zbytočného odkladu* komunikovať *aspoň s jednou tret'ou osobou, ktorú si určia, napríklad rodinným príslušníkom. Členské štáty môžu obmedziť alebo odložiť výkon tohto práva z dôvodu nevyhnutných požiadaviek alebo primeraných operačných požiadaviek. Takýmito požiadavkami môže byť napríklad potreba odvrátiť vážne nepriaznivé dôsledky pre život, slobodu alebo telesnú integritu inej osoby, potreba zabrániť ohrozeniu trestného konania, potreba zabrániť spáchaniu trestného činu, potreba počkať na súdne pojednávanie a potreba chrániť obeť trestného činu. V prípade, že príslušné orgány plánujú obmedziť alebo odložiť výkon práva na komunikáciu v súvislosti s konkrétnou tret'ou osobou, mali by najskôr zvážiť, či by podozrivá alebo obvinená osoba mohla komunikovať s ďalšou tret'ou osobou, ktorú určí. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s načasovaním, spôsobom, trvaním a frekvenciou komunikácie s tretími osobami, pričom zohľadnia potrebu zachovať poriadok a bezpečnosť na mieste, kde je dotknutá osoba pozbavená osobnej slobody.*
- (13a) *Právo podozrivej alebo obvinenej osoby, ktorá bola pozbavená osobnej slobody, na konzulárnu pomoc je zakotvené v článku 36 Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch z roku 1963, podľa ktorého majú štáty právo na prístup k svojim štátnym príslušníkom. Touto smernicou sa takéto právo priznáva podozrivej alebo obvinenej osobe, ktorá bola pozbavená osobnej slobody, ak si to želá. Diplomatické orgány môžu vykonávať konzulárnu ochranu, keď konajú ako konzulárne úrady.*
- (13b) *Členské štáty by mali vo svojom vnútroštátnom práve jednoznačne stanoviť dôvody a kritériá dočasných výnimiek z práv priznaných v tejto smernici a mali by obmedziť využívanie týchto dočasných výnimiek. Každá dočasná výnimka povolená na základe tejto smernice by mala byť primeraná, prísne časovo obmedzená a nemala by sa zakladať výlučne na druhu alebo závažnosti trestného činu, ktorý dotknutá osoba mala spáchať, a nemala by ňou byť dotknutá spravodlivosť konania ako celku. Členské štáty by mali vo svojom vnútroštátnom práve jednoznačne stanoviť dôvody a kritériá dočasných výnimiek z práv priznaných v tejto smernici a mali by obmedziť využívanie týchto dočasných výnimiek. Každá dočasná výnimka povolená na základe tejto smernice by mala byť primeraná,*

prísne časovo obmedzená a nemala by sa zakladať výlučne na druhu alebo závažnosti trestného činu, ktorý dotknutá osoba mala spáchať, a nemala by ňou byť dotknutá spravodlivosť konania ako celku. Členské štáty by mali zabezpečiť, že v prípade, že justičný orgán, ktorý nie je sudcom alebo súdom, povolí podľa tejto smernice dočasnú výnimku, rozhodnutie o povolenie dočasnej výnimky môže posúdiť súd, a to aspoň počas štádia súdneho konania.

- (13c) *Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo, ktorým sa vyžaduje povinná prítomnosť alebo pomoc advokáta, podozrivá alebo obvinená osoba by mala mať možnosť vzdať sa práva priznaného podľa tejto smernice, pokiaľ sa jej ústne alebo písomne v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku poskytnú jasné a dostatočné informácie o obsahu daného práva a prípadných dôsledkov vzdania sa ho. Pri poskytovaní informácií by sa mala zohľadniť konkrétna situácia dotknutej osoby vrátane jej veku a psychického alebo fyzického stavu.*
- (13d) *Vzdanie sa práva a jeho okolností by sa mali zaznamenať postupom v súlade s právom dotknutého členského štátu. Nemalo by to viesť k žiadnej ďalšej povinnosti pre členské štáty zaviesť nové systémy alebo k akémukoľvek dodatočnému administratívne mu zaťaženiu.*
- (13e) *Podozrivá alebo obvinená osoba by mala mať možnosť odvolať vzdanie sa práva kedykoľvek počas trestného konania a mala by byť o tejto možnosti informovaná. Odvolanie vzdania sa práva by malo byť účinné od momentu, keď ho dotknutá osoba urobila. Preto by nemalo byť potrebné znovu zopakovať výsluch ani iné procesné úkony, ktoré sa vykonali v období, počas ktorého sa dotknutá osoba práva vzdala.*

I

- (21) Osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, by mala mať právo na prístup k advokátovi vo vykonávajúcim členskom štáte, aby mohla účinne vykonávať svoje práva podľa rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi¹. Keď sa advokát zúčastňuje vypočutia vyžiadanej osoby vykonávajúcim súdnym orgánom, môže okrem iného v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve klásť otázky, požadovať vysvetlenie a vydávať vyhlásenia. Účasť by sa mala zaznamenať v súlade s vnútroštátnym právom.
- (21a) Vyžiadaná osoba by mala mať právo stretnúť sa bez prítomnosti tretej osoby s advokátom, ktorý ju vo vykonávajúcim štáte zastupuje. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s trvaním a frekvenciou takýchto stretnutí, pričom zohľadnia konkrétne okolnosti prípadu. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti, a to najmä advokáta a vyžiadanej osoby, na mieste, kde sa uskutočňuje stretnutie medzi advokátom a vyžiadanou osobou. Žiadnymi z týchto opatrení by nemal byť dotknutý účinný výkon a podstata práva vyžiadanej osoby stretnúť sa so svojim advokátom.
- (21b) Vyžiadaná osoba by mala mať právo komunikovať s advokátom, ktorý ju vo vykonávajúcim členskom štáte zastupuje. Takáto komunikácia môže prebiehať kedykoľvek, a to aj pred výkonom práva na stretnutie s advokátom. Členské štáty môžu prijať praktické opatrenia v súvislosti s trvaním, frekvenciou a spôsobmi komunikácie medzi vyžiadanou osobou a jej advokátom vrátane využitia videokonferencie alebo iných komunikačných technológií, aby umožnili uskutočnenie takejto komunikácie, pokiaľ takéto opatrenia úprava nebudú mať negatívny vplyv na účinný výkon a podstatu práva vyžiadanej osoby komunikovať so svojim advokátom.
- (21c) Vykonávajúce členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že vyžiadaná osoba má skutočne možnosť vykonávať svoje právo na prístup k advokátovi vo vykonávajúcim členskom štáte, a to vrátane zabezpečenia pomoci

---

¹ Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1.

advokáta, ak žiadneho nemá, pokiaľ sa tohto práva nevzdala. Tieto opatrenia vrátane prípadných opatrení týkajúcich sa právnej pomoci, by sa mali spravovať vnútroštátnym právom. Okrem iného by mohli zahŕňať to, že príslušné orgány zabezpečia pomoc advokáta na základe zoznamu dostupných advokátov, z ktorého by si vyžiadaná osoba mohla zvoliť advokáta.

(21d) Príslušný orgány vydávajúceho členského štátu po tom, ako bol informovaný o tom, že si vyžiadaná osoba želá zvoliť advokáta v tomto členskom štáte, bez zbytočného odkladu zabezpečí vyžiadanej osobe informácie na uľahčenie vymenovania advokáta v takomto štáte. Tieto informácie by napríklad mohli zahŕňať aktuálny zoznam advokátov, alebo meno advokáta, ktorý má vo vydávajúcom štáte službu a môže poskytnúť informácie a poradenstvo v prípadoch týkajúcich sa európskeho zatykača. Členské štáty by mohli požiadať, aby takýto zoznam vypracovalo príslušná komora advokátov.

(21e) Postup odovzdania je kľúčový pre spoluprácu v trestných veciach medzi členskými štátmi. Dodržiavanie lehôt uvedených v rámcovom rozhodnutí Rady 2002/584/SVV je pre túto spoluprácu nevyhnutné. Preto, zatiaľ čo by vyžiadané osoby mali mať možnosť v plnej miere vykonávať svoje práva podľa tejto smernice v konaniach týkajúcich sa výkonu európskeho zatykača, uvedené lehoty by sa mali dodržiavať.

█
*(24) Ak neexistuje **legislatívny akt Únie** o právnej pomoci, členské štáty by mali █ na právnu pomoc uplatňovať svoje **vnútroštátne právo**, ktoré by malo byť v súlade s chartou, EDLP a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. █*

*(25) V súlade so zásadou efektivity práva **Únie** █, by členské štáty mali ustanoviť primerané a účinné prostriedky nápravy **na ochranu práv** priznaných jednotlivcom **touto smernicou**.*

█
(27) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa pri posudzovaní výpovedí podozrivej alebo obvinenej osoby alebo dôkazných prostriedkov získaných v rozpore s jej právom na

advokáta, alebo v prípadoch, keď bola v súlade s touto smernicou povolená výnimka z tohto práva, dodržiavalo právo na obhajobu a právo na spravodlivé súdne konanie; v tejto súvislosti by sa mala zohľadniť judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sú práva na obhajobu v zásade nezvratne porušené, keď sa na odsúdenie použili sebaobviňujúce vyhlásenia podozrivého urobené počas policajného výsluchu bez prístupu k advokátovi. Tým by nemalo byť dotknuté použitie výpovedí na iné účely povolené podľa vnútroštátneho práva, napríklad na vykonanie naliehavých vyšetrovacích úkonov s cieľom zabrániť pokračovaniu v páchaní ďalších trestných činov alebo závažných negatívnych dôsledkov pre osoby, alebo v súvislosti s naliehavou potrebou predísť závažnému ohrozeniu trestného konania, ak by poskytnutie prístupu k advokátovi alebo odloženie vyšetrovania nezvratne ohrozilo prebiehajúce vyšetrovanie závažného trestného činu. Ďalej by tým nemali byť dotknuté vnútroštátne normy alebo systémy týkajúce sa prípustnosti dôkazov ani by sa tým nemalo členským štátom brániť v zachovaní systému, ktorým sa môžu súdu alebo sudcovi predložiť všetky existujúce dôkazy bez toho, aby sa samostatne alebo vopred skúmala ich prípustnosť.

(27a) Povinnosť starostlivosti voči podozrivej alebo obvinenej osobe, ktorá je potenciálne v oslabenom postavení, je jedným zo základov spravodlivého výkonu spravodlivosti. Prokuratúra, orgány presadzovania práva a justičné orgány by preto mali uvedeným osobám umožniť účinne vykonávať práva ustanovené v tejto smernici napríklad tým, že vezmú do úvahy každú potenciálnu zraniteľnosť, ktorá má vplyv na ich schopnosť vykonávať právo na prístup k advokátovi a na informovanie tretej osoby o pozbavení osobnej slobody, a prijmú vhodné opatrenia na zaručenie týchto práv.

I

(29) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a zásady uznané v charte vrátane zákazu mučenia a neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, práva na slobodu a bezpečnosť, rešpektovania súkromného a rodinného života, práva na nedotknuteľnosť osoby, práva dieťaťa, integrácie osôb so zdravotným postihnutím, práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivé súdne konanie, prezumpcie

nevinu a práva na obhajobu. Táto smernica sa musí vykonávať v súlade s týmito právami a zásadami.

- (29a) *Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa ustanovenia tejto smernice, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v EDLP, vykonávali v súlade s týmito právami, ako ich vo svojej judikatúre rozvíja Európsky súd pre ľudské práva.*
- (29b) *Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva stanovené v tejto smernici s cieľom poskytnúť vyššiu úroveň ochrany. Takáto vysoká úroveň ochrany nesmie predstavovať prekážku pre vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí, ktoré majú tieto minimálne pravidlá uľahčovať. Úroveň ochrany by nemala byť nikdy nižšia ako úroveň, ktorú poskytujú normy ustanovené v charte a EDLP, ako ich v judikatúre vykladá Európsky súdny dvor a Európsky súd pre ľudské práva.*
- (30) Táto smernica podporuje práva *diet'at'a* a prihliada na usmernenia Rady Európy o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí, najmä ich ustanovenia o poskytovaní informácií a poradenstva **det'om**. Touto smernicou sa zabezpečuje, aby sa *podozrivým a obvineným osobám vrátane detí poskytovali primerané informácie* na pochopenie dôsledkov *vzdania sa práva podľa tejto smernice a toho, že vzdanie sa práva by malo byť dobrovoľné a jednoznačné. Pozbavenie osobnej slobody* podozrivého alebo obvineného *diet'at'a a jeho dôvody* by sa mali ■ čo najskôr oznámiť *osobe, ktorá má vo vz'ahu k tomuto diet'at'u rodičovské práva a povinnosti. Ak je poskytnutie týchto informácií osobe, ktorá má vo vz'ahu k tomuto diet'at'u rodičovské práva a povinnosti*, v rozpore s najlepším záujmom *diet'at'a*, mal by byť *namiesto* zákonného zástupcu *informovaný iný vhodný dospelý, napríklad príbuzný. Tým by nemali byť dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva, v ktorých sa vyžaduje, aby boli o pozbavení osobnej slobody diet'at'a informované akékoľvek určené orgány, inštitúcie alebo fyzické osoby, a to konkrétne tie, ktoré sú zodpovedné za ochranu alebo blaho detí. Členské štáty by sa okrem nanajvyšš výnimočných okolností mali zdržať obmedzenia alebo odloženia výkonu práva na komunikáciu s tret'ou osobou v súvislosti s podozrivými alebo obvinenými deťmi, ktoré sú pozbavené osobnej slobody. Ani v prípade odkladu*

výkonu práva by sa dieťa nemalo zdržiavať bez možnosti komunikácie, ale malo by sa mu umožniť komunikovať napríklad s inštitúciou alebo fyzickou osobou zodpovednou za ochranu alebo blaho detí.

(30a) *V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom sa členské štáty zaväzujú pripojiť v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi zložkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. Zákonodarca sa domnieva, že pokiaľ ide o túto smernicu, je poskytnutie takýchto dokumentov odôvodnené.*

■

(32) *Keďže cieľ tejto smernice, menovite stanovenie spoločných minimálnych pravidiel pre právo na prístup k advokátovi a právo na informovanie tretej osoby o pozbavení osobnej slobody, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu opatrenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.*

(33) *Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa tieto členské štáty nezúčastnia na prijatí tejto smernice, nebudú ňou viazané ani nebudú podliehať jej uplatňovaniu ■.*

(34) *V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastní na prijatí tejto smernice, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,*

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA 1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

Článok 1

Cieľ

Touto smernicou sa ustanovujú **minimálne** pravidlá týkajúce sa **práv** podozrivých a obvinených osôb v trestnom konaní a osôb, na ktoré sa vzťahuje konanie podľa rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV ¹ („**konanie o európskom zatykači**“), na prístup k advokátovi a na **informovanie** tretej osoby o tom, že boli **pozbavené osobnej slobody**.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa vzťahuje **na podozrivú alebo obvinenú osobu v rámci trestného konania** od chvíle, keď **bola** príslušnými orgánmi členského štátu prostredníctvom úradného oznámenia alebo inak upovedomená, že je podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu, **a to bez ohľadu na to, či bola pozbavená osobnej slobody**. **Uplatňuje** sa do ukončenia konania, čo znamená konečné rozhodnutie o tom, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, a to vrátane uloženia trestu a rozhodnutia o prípadnom odvolaní.
2. Táto smernica sa **v súlade s článkom 11** uplatňuje na osoby, na ktoré sa vzťahuje konanie o **európskom zatykači** **■**, od momentu ich zatknutia vo **vykonávajúcim členskom štáte**.
3. **Táto smernica sa za rovnakých podmienok, ako sú ustanovené v odseku 1, vzťahuje aj na osoby, ktoré nie sú podozrivé alebo obvinené, ktoré sa počas výsluchu políciou alebo iným orgánom presadzovania práva stanú podozrivými alebo obvinenými osobami.**
4. **Bez toho, aby bolo dotknuté právo na spravodlivé súdne konanie, sa v súvislosti s**

---

¹ Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1.

menej závažnými trestnými činmi v prípadoch,

a) keď právo členského štátu ustanovuje ukladanie sankcií iným orgánom ako súdom s právomocou v trestných veciach a proti uloženiu takejto sankcie možno podať odvolanie na takom súde alebo

b) keď ako sankciu nie je možné uložiť pozbavenie osobnej slobody,

táto smernica vzťahuje iba na konania na súde s právomocou v trestných veciach.

V každom prípade sa však táto smernica v plnej miere uplatňuje, keď bola podozrivá alebo obvinená osoba pozbavená osobnej slobody, a to bez ohľadu na štádium trestného konania.

KAPITOLA 2

Právo na prístup k advokátovi

Článok 3

Právo na prístup k advokátovi v trestnom konaní

1. *Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo na prístup k advokátovi v takom čase a takým spôsobom, ktorým im umožní skutočne a účinne vykonávať právo na obhajobu.*
2. *Podozrivá alebo obvinená osoba má prístup k advokátovi bez zbytočného odkladu. Podozrivá alebo obvinená osoba má v každom prípade prístup k advokátovi najneskôr od skutočnosti, ktorá nastane skôr:*
  - a) *pred výsluchom zo strany polície alebo iného orgánu na presadzovanie práva, alebo justičného orgánu;*
  - b) *pri vykonávaní vyšetrovacieho úkonu alebo iného úkonu zabezpečovania dôkazov vyšetrovacími alebo inými príslušnými orgánmi v súlade s odsekom 3 písm. c);*
  - c) *bez zbytočného odkladu po pozbavení osobnej slobody;*
  - d) *s dostatočným predstihom pred tým, ako sa podozrivá alebo obvinená osoba predvolaná pred súd s právomocou v trestných veciach dostaví pred tento súd.*
3. *Právo na prístup k advokátovi v trestnom konaní zahŕňa:*
  - a) *Členské štáty zabezpečia, aby podozrivá alebo obvinená osoba mala právo stretnúť sa bez prítomnosti tretej osoby s advokátom, ktorý ju zastupuje, a komunikovať s ním pred výsluchom zo strany polície, iného orgánu presadzovania práva, alebo justičných orgánov;*
  - b) *Členské štáty zabezpečia, aby mala podozrivá alebo obvinená osoba právo na prítomnosť svojho advokáta a na jeho skutočnú účasť na výsluchu. Takáto*

účasť musí byť v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva, pokiaľ týmito postupmi nie je dotknutý skutočný výkon a podstata dotknutého práva. Ak sa advokát zúčastňuje na výsluchu, tento výsluch sa zaznamená v súlade s vnútroštátnym právom.

c) Členské štáty zabezpečia, aby podozrivá alebo obvinená osoba mala právo aspoň na to, aby bol jej advokát prítomný aspoň pri týchto vyšetrovacích úkonoch alebo úkonoch zabezpečovania dôkazov, ak sú ustanovené v príslušnom vnútroštátnom práve a ak sa vyžaduje alebo je povolená prítomnosť podozrivej alebo obvinenej osoby:

i) identifikácia;

ii) konfrontácia;

iii) experimentálna rekonštrukcia miesta činu.

4. Členské štáty sa usilujú sprístupniť všeobecné informácie s cieľom uľahčiť podozrivým alebo obvineným osobám získanie advokáta.

Bez ohľadu na ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa povinnej prítomnosti advokáta členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú pozbavené osobnej slobody, majú možnosť účinne vykonávať svoje právo na prístup k advokátovi, pokiaľ sa tohto práva nevzdali v súlade s článkom 9.

5. *Členské štáty môžu dočasnú výnimku z uplatňovania odseku 2 písm. c) uplatniť len za výnimočných okolností a v predsúdnom štádiu konania, ak z dôvodu veľkej fyzickej vzdialenosti podozrivej alebo obvinenej osoby nie je možné zabezpečiť právo na prístup k advokátovi bez zbytočného odkladu po jej pozbavení osobnej slobody.*
6. *Členské štáty môžu dočasnú výnimku z výkonu práv ustanovených v odseku 3 uplatniť len za výnimočných okolností, v predsúdnom štádiu konania a v odôvodnenom rozsahu, ak je to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu opodstatnené jedným alebo viacerými z týchto závažných dôvodov:*
- a) *naliehavá potreba odvrátiť vážne nepriaznivé dôsledky pre život, slobodu alebo telesnú nedotknuteľnosť inej osoby,*
  - b) *je nevyhnutné, aby vyšetrovacie orgány urobili bezodkladné kroky na zabránenie závažnému ohrozeniu trestného konania.*

Článok 4
Dôvernosť

Členské štáty rešpektujú dôvernosť komunikácie podozrivej alebo obvinenej osoby s jej advokátom pri výkone práva na prístup k advokátovi ustanoveného v tejto smernici. To platí pre stretnutia, korešpondenciu, telefonické rozhovory a akékoľvek iné formy komunikácie, ktoré umožňuje vnútroštátne právo.

KAPITOLA 3

***Informovanie tretej osoby o pozbavení osobnej slobody
a komunikácia s tretími osobami a konzulárnymi úradmi***

Článok 5

Právo na informovanie tretej osoby o pozbavení osobnej slobody

1. Členské štáty zabezpečia, aby ***podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré boli*** pozbavené osobnej slobody, ***mali právo, aby o tom bola bez zbytočného odkladu informovaná*** aspoň jedna osoba, ***ktorú určia, napríklad príbuzný alebo zamestnávateľ, ak si to želajú.***
2. ***Ak je podozrivou alebo obvinenou osobou dieťa, členské štáty zabezpečia, aby bola o pozbavení osobnej slobody a o s ním súvisiacich dôvodoch čo najskôr informovaná osoba, ktorá má vo vzťahu k tomuto dieťaťu rodičovské práva a povinnosti, pokiaľ to nie je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, v takom prípade je informovaná iná vhodná dospelá osoba. Na účely tohto odseku sa za dieťa považuje osoba, ktorá nedosiahla vek 18 rokov.***
3. ***Členské štáty môžu uplatniť dočasnú výnimku z výkonu práv ustanovených v odsekoch 1 a 2, len ak je to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu opodstatnené niektorým z týchto závažných dôvodov:***
  - a) ***naliehavá potreba odvrátiť vážne nepriaznivé dôsledky pre život, slobodu alebo telesnú nedotknutosť inej osoby,***

b) *naliehavá potreba zabrániť situácii, keď by mohlo byť závažne ohrozené trestné konanie.*

4. *Keď členské štáty uplatňujú dočasnú výnimku z výkonu práva ustanoveného v odseku 2, zabezpečia, aby bol o pozbavení osobnej slobody dieťaťa bez zbytočného odkladu informovaný orgán zodpovedný za ochranu a blaho detí.*

Článok 5a

Právo na komunikáciu s tretími osobami počas pozbavenia osobnej slobody

1. *Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, mali právo bez zbytočného odkladu komunikovať aspoň s jednou tretou osobou, ktorú určia, napríklad s príbuzným.*
2. *Členské štáty môžu obmedziť alebo odložiť výkon tohto práva na účely nevyhnutných požiadaviek alebo primeraných operačných požiadaviek.*

Článok 6

Právo komunikovať s konzulárnymi úradmi

1. *Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré boli pozbavené osobnej slobody a ktoré nie sú ich štátnymi príslušníkmi, mali právo na informovanie konzulárných úradov štátu, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, o pozbavení osobnej slobody bez zbytočného odkladu a komunikovať s týmito úradmi, ak si to podozrivé alebo obvinené osoby želajú. Ak sú však podozrivé alebo obvinené osoby štátnymi príslušníkmi dvoch alebo viacerých štátov, môžu si zvoliť, ktoré konzulárne úrady majú byť informované o ich pozbavení osobnej slobody a s ktorými si želajú komunikovať.*
2. *Podozrivé a obvinené osoby tiež majú právo na to, aby ich navštívili pracovníci ich konzulárných úradov, právo rozprávať sa a korešpondovať s nimi a právo na to, aby im konzulárne úrady zabezpečili právne zastupovanie, pokiaľ s tým tieto úrady súhlasia a pokiaľ si to dotknuté podozrivé alebo obvinené osoby želajú.*
3. *Výkon práv ustanovených v tomto článku sa môže upraviť vo vnútroštátnom práve*

alebo v rámci postupov, pokiaľ takáto úprava umožní naplno vykonávať tieto práva na účely, na ktoré sú určené.

I

KAPITOLA 4

Výnimky a vzdanie sa práva

Článok 8

Všeobecné podmienky uplatňovania dočasných výnimiek

- 1.** *Akákoľvek dočasná výnimka podľa článku 3 ods. 5a 6 a článku 5 ods. 3*
  - a)** *musí byť primeraná a nesmie presahovať rámec toho, čo je potrebné;*
  - aa)** *musí byť prísne časovo obmedzená;*
  - b)** *nesmie byť založená výlučne na druhu alebo závažnosti údajného trestného činu; a*
■
  - e)** *nesmie ohroziť spravodlivú spravodlivosť konania ako celku.*
■

2. Dočasné výnimky podľa článku 3 ods. 5 a 6 môže náležite zdôvodneným rozhodnutím prijatým **█** na individuálnom základe povoliť *len justičný orgán alebo iný príslušný orgán za predpokladu, že jeho rozhodnutie môže byť predložené na súdne preskúmanie. Riadne odôvodnené rozhodnutie sa zaznamená v súlade s vnútroštátnym právom dotknutého členského štátu.*
3. *Dočasné výnimky podľa článku 5 ods. 3 môže na individuálnom základe povoliť len justičný orgán alebo iný príslušný orgán za predpokladu, že jeho rozhodnutie môže byť predložené na súdne preskúmanie.*

Článok 9

Vzdanie sa práva

1. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo, v ktorom sa *ustanovuje* povinná prítomnosť alebo pomoc advokáta, *členské štáty pri* akomkoľvek vzdaní sa práva **█** uvedeného v článku 3 a 11 tejto smernice *zabezpečia, aby:*
  - a) sa podozrivej alebo obvinenej osobe *ústne alebo písomne a v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku poskytnú jasné a dostatočné informácie o obsahu dotknutého práva a prípadných dôsledkoch vzdania sa ho; a*
█
  - c) práva sa vzdala dobrovoľne a jednoznačne.
2. Vzdanie sa práva, *ktoré možno vykonať písomne alebo ústne*, a jeho okolnosti sa *zaznamenajú postupom* v súlade s právom dotknutého členského štátu.
3. Členské štáty zabezpečia, aby vzdanie sa práva bolo následne možné odvolať v kedykoľvek *počas* trestného konania *a aby podozrivá alebo obvinená osoba bola o tejto možnosti informovaná. Odvolanie vzdania sa práva je účinné od momentu vznesenia takéhoto odvolania.*
█

KAPITOLA 5

Konanie o európskom zatykači

Článok 11

Právo na prístup k advokátovi v konaní o európskom zatykači

1. Členské štáty zabezpečia, aby osoba, o ktorej odovzdanie sa **požiadalo v súlade s** rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV, mala po zatknutí na základe európskeho zatykača právo na prístup k advokátovi **vo vykonávajúcim členskom štáte**.
2. **Pokiaľ ide o obsah práva na prístup k advokátovi vo vykonávajúcim členskom štáte, vyžiadaná osoba má v tomto členskom štáte tieto práva:**
  - a) **právo na prístup k advokátovi v takom čase a takým spôsobom, ktoré jej umožnia účinne vykonávať jej práv a v každom prípade bez zbytočného odkladu po pozbavení slobody,**
  - b) **právo komunikovať a stretnúť sa s advokátom, ktorý ju zastupuje;**
  - c) **právo na prítomnosť advokáta a – v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva – na jeho účasť na výsluchu vyžiadanej osoby vykonávajúcim súdnym orgánom. Ak sa advokát zúčastňuje na výsluchu, tento výsluch sa zaznamená v súlade s vnútroštátnym právom.**
- 2a. **Práva priznané v článkoch 4, 5, 5a, 6, 9 tejto smernice a – v prípade uplatnenia dočasnej výnimky podľa článku 5 ods. 3 – v článku 8 sa primerane uplatňujú na konanie o európskom zatykači vo vykonávajúcim členskom štáte.**

- 2b. *Príslušný orgán vo vykonávajúcom členskom štáte vyžiadanú osobu bez zbytočného odkladu po pozbavení osobnej slobody informuje, že má právo zvolit' si advokáta vo vydávajúcom členskom štáte. Úlohou advokáta vo vydávajúcom členskom štáte je pomáhať advokátovi vo vykonávajúcom členskom štáte poskytovaním informácií a poradenstva s cieľom umožniť vyžiadanej osobe účinný výkon práv podľa rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV.*
- 2c. *Ak chce vyžiadaná osoba vykonať svoje právo a ešte nemá vo vydávajúcom členskom štáte advokáta, príslušný orgán vykonávajúceho členského štátu bezodkladne informuje príslušný orgán vydávajúceho členského štátu. Príslušný orgán tohto bez zbytočného odkladu poskytne vyžiadanej osobe informácie na uľahčenie vymenovania advokáta v takomto štáte.*
- 2d. *Právom vyžiadanej osoby vymenovať advokáta vo vydávajúcom členskom štáte, aby pomohol jej advokátovi vo vykonávajúcom členskom štáte, nie sú dotknuté lehoty ustanovené v rámcovom rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ani povinnosť vykonávajúceho súdneho orgánu rozhodnúť v rámci týchto lehôt a podmienok stanovených v uvedenom rámcovom rozhodnutí.*

I

KAPITOLA 6

Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 12

Právna pomoc

Touto smernicou nie sú dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa právnej pomoci, ktoré sa uplatňujú v súlade s chartou a s Európskym dohovorom o ľudských právach.

Článok 13

Prostriedky nápravy

1. *Členské štáty zabezpečia, aby **podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní, ako aj vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači mali podľa vnútroštátneho práva účinné prostriedky nápravy v prípadoch, keď boli porušené ich práva vyplývajúce z tejto smernice.***

I

3. ***Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne normy a systémy vzťahujúce sa na prípustnosť dôkazov,** členské štáty zabezpečia, aby sa **v trestnom konaní pri posudzovaní** výpovedí podozrivej alebo obvinenej osoby alebo dôkazných prostriedkov získaných v rozpore s jej právom na advokáta, alebo v prípadoch, keď bola v súlade s článkom 3 ods. 6 povolená výnimka z **tohto práva, zohľadnili právo na obhajobu a právo na spravodlivé súdne konanie.***

Článok 13a
Zraniteľné osoby

Členské štáty zabezpečia, že sa pri uplatňovaní tejto smernice zohľadnia osobitné potreby zraniteľných podozrivých a zraniteľných obvinených osôb.

Článok 14
Doložka zákazu zníženia úrovne ochrany

Žiadne ustanovenie tejto smernice sa nesmie vykladať ako obmedzovanie alebo odchýlka od akýchkoľvek práv a procesných záruk, **ktoré sú zaručené podľa charty, EDEP a** iných relevantných ustanovení medzinárodného práva alebo **práva** ktoréhokoľvek z členských štátov, **ktoré poskytujú** vyššiu úroveň ochrany.

Článok 15
Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [36 mesiacov od uverejnenia tejto smernice v úradnom vestníku] **■** . **Bezodkladne o tom informujú Komisiu.**
2. **Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.**

3. *Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.*

■

Článok 15a

Správa

Komisia do [36 mesiacov po konečnom termíne transpozície smernice uvedenom v článku 15 ods. 1)] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v ktorom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou vrátane hodnotenia uplatňovania článku 3 ods. 6 v spojení s článkom 8 ods. 1 a 2 a podľa potreby k nej priloží legislatívne návrhy.

Článok 16

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 17

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európsky parlament už dlho žiada zvýšenie ochrany práv obetí trestných činov, ale aj podozrivých a obvinených osôb. Po neprijatí rámcového rozhodnutia o určitých procesných právach v trestnom konaní, ktorého návrh predložila Európska komisia v roku 2004, a po predložení správy poslankyne Paganovej 7. mája 2007 plénum dôrazne vyzvalo na prijatie ambiciózneho právneho nástroja o procesných zárukách v trestnom konaní.

Požiadavka Európskeho parlamentu bola vypočítaná a na podnet švédskeho predsedníctva Rada v novembri 2009 prijala Cestovnú mapu na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní, ktorá prináša zmenu oproti pôvodnému prístupu Európskej komisie, ktorého cieľom bolo prijatie horizontálneho a komplexného nástroja, a zvolila menej ambiciózne, zato však realistickejší postupný prístup, ktorý sa týka opatrení v týchto oblastiach:

- A. preklad a tlmočenie,
- B. poučenie o právach a informovanie o obvineniach,
- C. právne poradenstvo a právna pomoc,
- D. komunikácia s príbuznými, zamestnávateľmi a konzulárnymi orgánmi,
- E. osobitné záruky pre zraniteľné podozrivé alebo obvinené osoby;
- F. zelená kniha o vyšetrovacej väzbe.

Cestovná mapa sa stala neoddeliteľnou súčasťou Štokholmského programu. Je v nej jasne stanovené, že zoznam opatrení nie je vyčerpávajúci.

Opatrenia uvedené v cestovnej mape už boli čiastočne realizované. 20. októbra 2010 bola prijatá smernica o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní a v súčasnosti sa dokončuje príprava smernice o práve na informácie v trestnom konaní pred zverejnením v úradnom vestníku.

Návrh smernice o práve na advokáta v trestnom konaní a o práve komunikovať po zatknutí bol prijatý Európskou komisiou 12. júla 2011 a predstavuje tretiu fázu implementácie cestovnej mapy. Zahŕňa časť opatrení C, ktoré sa týkajú práva na právne poradenstvo, a opatrenia D zamerané na právo na komunikáciu s príbuznými, zamestnávateľmi a konzulárnymi orgánmi.

Návrh stanovuje všeobecnú zásadu, na základe ktorej by všetkým podozrivým a obvineným osobám malo byť zabezpečené právo na advokáta, a to čo najskôr a spôsobom, ktorý im

umožní účinne uplatniť právo na obhajobu. V návrhu sa ďalej upresňuje, že tieto práva by v každom prípade mali byť zabezpečené ešte pred začatím akéhokoľvek výsluchu, pri vykonávaní akéhokoľvek procesného úkonu alebo úkonu na zaistovanie dôkazov, a v prípade pozbavenia osobnej slobody. Návrh tiež určuje obsah tohto práva, zdôrazňuje, že stretnutia podozrivej alebo obvinenej osoby a jej advokáta by mali byť dôverné, vymenúva prípady, kedy sa možno od základných zásad odchyliť, a uvádza pravidlá týkajúce sa vzdania sa práva na advokáta.

Pokiaľ ide o opravné prostriedky, cieľom návrhu je zabezpečiť, aby sa uplatňovali účinné opravné prostriedky a najmä aby bola podozrivá alebo obvinená osoba v prípade, ak dôjde k porušeniu práva na advokáta, v rovnakej pozícii, ako keby k porušeniu jej práv nedošlo, a predovšetkým aby každé vyhlásenie alebo dôkazný materiál získané porušením tohto práva nemohli byť použité, ak by tým bolo dotknuté právo na obhajobu.

Rovnaké pravidlo sa uplatní aj na osoby, ktoré nie sú podozrivými alebo obvinenými osobami, a to v prípade, že sú obvinené alebo označené za podozrivé osoby v priebehu vypočúvania políciou alebo orgánom presadzovania práva.

Návrh Komisie nestanovuje osobitné pravidlá pre právnu pomoc. Obsahuje iba všeobecný odkaz na právnu pomoc a ustanovenie, v ktorom sa uvádza, že členské štáty by vzhľadom na právo na advokáta podľa tejto smernice nemali používať menej priaznivé predpisy o právnej pomoci, ako sú právne predpisy platné v súčasnosti.

Dve ustanovenia sa zaoberajú právom na komunikáciu po zatknutí a právom na komunikáciu s konzulárnymi alebo diplomatickými orgánmi.

STANOVISKO SPRAVODAJKYNE

Hoci existujú spoločné zásady a minimálne normy vyplývajúce z EDLP a z Charty základných práv EÚ, medzi jednotlivými členskými štátmi pretrvávajú veľké rozdiely, pokiaľ ide o uplatňovanie ustanovení, ktorými sa riadi prístup k advokátovi.

Úroveň zabezpečenia prístupu k účinnej obhajobe v trestnom konaní sa v jednotlivých členských štátoch líši v závislosti od konkrétneho právneho systému a jeho uplatňovania v praxi, čo má nepriamy, ale výrazný vplyv na politiku EÚ v oblasti vzájomnej dôvery a uznávania.

Členské štáty neimplementovali a nedodržiavajú jednotne ustanovenia EDLP a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, čo vedie k uplatňovaniu rôznych noriem v rámci Európskej únie.

Parlament niekoľkokrát upozorňoval na to, že je potrebné posilniť procesné práva podozrivých a obvinených osôb, pričom zdôraznil, že je potrebné dosiahnuť rovnováhu medzi slobodou, právom a bezpečnosťou.

Potreba posilniť vzájomnú dôveru vyvstala ešte naliehavejšie pri realizácii programu vzájomného uznávania rozsudkov v trestnom konaní. Právne predpisy prijaté v ostatných rokoch na úrovni EÚ zlepšili účinnosť trestného stíhania a výkonu trestu na území EÚ,

napriek tomu panuje zhoda v tom, že nedostatok opatrení, ktoré by na úrovni EÚ podporovali práva občanov ako podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní v inom členskom štáte, vytvoril dojem nevyváženosti politik EÚ v oblasti spravodlivosti.

Podľa môjho názoru mali byť tieto nástroje prijaté skôr, než sa začala uplatňovať zásada vzájomného uznávania a opatrenia, ktoré s ňou súvisia.

Je potrebné, aby sa občania mohli spoliehať na to, že keď cestujú, sú ich práva plne rešpektované, je zaistená ich bezpečnosť a majú rovnaké záruky vo všetkých členských štátoch.

Rozsah pôsobnosti tejto smernice by mal byť dostatočne široký, aby sa zabránilo porušovaniu ľudských práv, zároveň by však mal zaručovať, že to nebude mať vplyv na skutočný a účinný výkon spravodlivosti.

Právo podozrivých a obvinených osôb na advokáta by mal byť spoločnou zásadou od najskoršej fázy trestného konania.

Potreba zabezpečiť podozrivej alebo obvinenej osobe prístup k advokátovi a účinné uplatňovanie tohto zákonného prístupu predstavuje kľúčový prvok, ktorý umožňuje podozrivým alebo obvineným občanom vhodným spôsobom sa obhajovať pred vyšetrovacími orgánmi a pred súdom.

Bez riadneho prístupu k advokátovi by účinný výkon ďalších práv na obhajobu zostal iluzórnym.

Smernica sa bude vykonávať vo všetkých členských štátoch bez ohľadu na ich právne systémy a zaistí sa ňou používanie rovnakých noriem v celej Európe.

Pri vykonávaní tejto smernice by členské štáty nemali v žiadnom prípade uplatňovať nižšie štandardy ako tie, ktoré sú stanovené v EDĽP a v charte a ktoré ďalej rozvíja judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.

Môj návrh správy vychádza z nasledujúcich úvah:

- Mal by byť zachovaný určitý súlad s už prijatými opatreniami A a B, preto som predložila pozmeňujúci návrh k článku 2 ods. 3;

-

Právo na advokáta by malo mať širokú platnosť a malo by byť zaručené v skorom štádiu konania, aby neohrozovalo vyšetrovanie. Ako sa zdôrazňuje v pozmeňujúcich návrhoch k článku 3, toto právo by malo byť zaručené bez ohľadu na to, či je príslušná osoba zbavená slobody, ak je vypočúvaná orgánom presadzovania práva alebo iným príslušným orgánom, a vždy od okamihu, keď je predvolaná pred súd s právomocou v trestných veciach. Podozrivá alebo obvinená osoba by mala mať ďalej právo stretnúť sa a komunikovať s advokátom (pozmeňujúci návrh k článku 4 ods. 1).

- Pokiaľ ide o účasť advokáta pri akomkoľvek vyšetrovacom úkone alebo pri zaistení dôkazov, pri ktorom sa vyžaduje prítomnosť podozrivej alebo obvinenej osoby alebo sa jej prítomnosť povoľuje ako jej právo v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, advokát by mal mať možnosť požiadať, vždy ak bol určený, aby bol informovaný o týchto úkonoch, čo sa

zaznamená postupom uskutočňovania záznamov podľa vnútroštátnych právnych predpisov členského štátu. Neprítomnosť advokáta by však nemala zabrániť príslušným orgánom uskutočniť tieto úkony, ak bol o nich riadne informovaný;

- V záujme účinného výkonu práv podozrivej alebo obvinenej osoby na obhajobu by nemala byť obmedzená dĺžka ani frekvencia stretnutí medzi touto osobou a jej advokátom (pozmeňujúci návrh k článku 4 ods. 5). Rovnako by mala byť zaručená dôvernosť týchto stretnutí (pozmeňujúci návrh k článku 7). Rovnaká zásada by sa mala uplatniť v prípade článku 8, zároveň by však bolo potrebné umožniť príslušnému orgánu, ktorý nie je súdnym orgánom, výnimku z práva na advokáta za predpokladu, že jeho rozhodnutie môže byť predmetom súdneho preskúmania. Právo informovať konzulárny orgán by nemalo byť predmetom výnimiek.

- So zreteľom na ustanovenia, ktoré sa týkajú vzdania sa práva na advokáta, je cieľom návrhu správy odstrániť požiadavku poskytnutia právnej rady o dôsledkoch vzdania sa tohto práva, pretože by to mohlo byť neúmerne a mohlo by to viesť k prieťahom v konaní.

- Ako sa zdôrazňuje v pozmeňujúcom návrhu k článku 4 ods. 4, povinnosť overovať väzobné podmienky by mali mať aj naďalej verejné orgány, nie advokát.

- Na účely tejto smernice by za dieťa mala byť považovaná osoba vo veku nižšom než 18 rokov (pozmeňujúci návrh k článku 5), čo sa uvádza z dôvodu jasnosti. Je veľmi dôležité začleniť práva zraniteľných podozrivých a obvinených osôb do tohto návrhu, preto by sa mali práva, ktoré sa podľa ustanovení tejto smernice uplatňujú na deti, rozšíriť na túto konkrétnu kategóriu osôb.

- Aby sa zabezpečil súlad s príslušnými ustanoveniami smernice o práve na informácie v trestnom konaní, bolo právo na komunikáciu po zatknutí nahradené právom na informovanie tretej strany. Podozrivá alebo obvinená osoba, ktorá je zbavená slobody, má mať preto právo, aby o tom bola informovaná aspoň jedna osoba, ktorú určí, napríklad príbuzný alebo zamestnávateľ.

– So zreteľom na to, že článok 12 ods. 2, ktorý sa týka právnej pomoci, by mohol mať závažný vplyv na právne systémy viacerých členských štátov, sa zdá vhodnejšie riešiť túto otázku v kontexte neskoršieho opatrenia o právnej pomoci.

Keďže táto smernica neobsahuje základné pravidlá pre právnu pomoc, nemali by sa stanoviť zásady, ktoré by mohli prejudikovať tieto základné pravidlá, ktoré by mohli byť predmetom nástroja prijatého v budúcnosti. Komisia konštatovala, že otázka právnej pomoci je nesmierne zložitá a existujúce informácie sú nedostatočné. Ak by preto bola do návrhu začlenená právna pomoc, jeho predloženie by vyžadovalo oveľa viac času, čo by vzhľadom na potrebu prijatia opatrení v oblasti hmotného práva nebolo vhodné.

20.12.2011

STANOVISKO VÝBORU PRE PRÁVNE VECI

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu po zatknutí
(COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Jan Philipp Albrecht

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Úvod

V Európskom dohovore o ľudských právach a v Charte základných práv Európskej únie sú síce zakotvené základné práva na obhajobu, ako je právo na prístup k advokátovi, právo na tlmočenie a preklad, právo byť informovaný o obvinení, právo na pravidelné preskúmanie zadržania a právo byť predvedený pred súd, i tak sa však tieto dokumenty podrobne nezaoberajú spôsobom ochrany týchto práv v praxi.

Cieľom návrhu Komisie, ktorý sa v súčasnosti prerokúva vo výbore, je zlepšiť práva podozrivých alebo obvinených osôb, pokiaľ ide o právo na prístup k advokátovi v trestných veciach (články 3 a 4) a právo komunikovať po zatknutí s treťou osobou, ako je príbuzný, zamestnávateľ alebo konzulárny orgán (články 5 a 6). Článok 8 obsahuje niekoľko výnimiek z týchto práv. Návrh smernice sa vzťahuje aj na právo na prístup k advokátovi v konaní o európskom zatýkacom rozkaze (článok 11).

Návrh je tretím opatrením v rámci plánu na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestných konaniach¹, ktoré zahŕňa aj právo na preklad a tlmočenie², na informácie o právach v trestnom konaní³, na právnu pomoc a osobitné záruky pre podozrivé alebo obvinené osoby patriace do kategórie zraniteľných osôb a zelenú knihu o vyšetrovacej väzbe⁴.

¹ Závety Európskej rady, 10. – 11. decembra 2009; uznesenie Rady z 30. novembra 2009 o pláne na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní, 2009/C 295/01, 4. 12. 2009, Ú. v. EÚ C 295/1.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, 26. 10. 2010, Ú. v. EÚ L 280/1.

³ COM(2010)0392.

⁴ 14.6. 2011, COM(2011)0327 v konečnom znení, Zelená kniha o posilnení vzájomnej dôvery v európskom

Existencia spoločných minimálnych noriem v oblasti práva na prístup k advokátovi a práva komunikovať po zatknutí by mala poskytnúť primeraný základ na vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí v trestných veciach, zabrániť nátlaku zo strany vyšetrovacích orgánov, zabezpečiť rovnosť síl medzi obžalobou a obhajobou a zamedziť justičným omylom.

Názor spravodajcu výboru požiadaného o stanovisko

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko podporuje návrh Komisie. Okamžitý prístup k advokátovi je nevyhnutný, aby mala podozrivá alebo obvinená osoba možnosť účinne uplatňovať svoje práva týkajúce sa obhajoby a aby sa zaistila zlučiteľnosť so základnými právami stanovenými v charte a Európskom dohovore o ľudských právach.

Je potrebné poskytnúť osobný prístup k advokátovi pred začiatkom vypočúvania políciou alebo inými orgánmi presadzovania práva, keďže práve od tohto momentu môžu byť práva podozrivej alebo obvinenej osoby týkajúce sa obhajoby nepriaznivo ovplyvnené¹. Spravodajca takisto zdôrazňuje, že je dôležité umožniť prístup k advokátovi pred úkonmi zaisťovania dôkazov, ako je odber vzoriek krvi alebo DNA či vykonanie prehliadky telesných dutín.

Spravodajca nemôže súhlasiť s argumentom, podľa ktorého sa prítomnosť advokáta a udelenie práva advokátovi stretnúť sa s podozrivou osobou, vzniesť námietky a skontrolovať jeho stav považuje za prekážku vyšetrovania. Spravodajca zdôrazňuje, že akékoľvek výnimky z týchto práv by mali byť opodstatnené závažnými dôvodmi, založené nielen na závažnosti údajného trestného činu, primerané a časovo obmedzené a nemala by byť nimi dotknutá spravodlivosť konania. Navyše by takéto výnimky mali od prípadu k prípadu podliehať riadne zdôvodnenému rozhodnutiu súdneho orgánu. Vyhlásenia podozrivej alebo obvinenej osoby alebo dôkazy získané porušením jej práva na prístup k advokátovi alebo v prípade povolenia výnimky z tohto práva by sa v žiadnom štádiu konania nemali použiť ako dôkazy proti nej.

Právo komunikovať po zatknutí znamená, že tretia strana má možnosť spravovať záležitosti podozrivej alebo obvinenej osoby počas jej zadržiavania. Deti by mali mať právo na prítomnosť svojho rodiča, opatrovníka alebo príslušnej dospeléj osoby, ktorá by im pomohla pochopiť, čo sa deje. V prípade potreby by sa toto právo malo rozšíriť aj na ostatné zraniteľné podozrivé osoby. Akákoľvek komunikácia medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom by mala byť dôverná a nemala by vytvárať žiadny priestor na výnimky.

Parlament počas uplynulých rokov neraz vyjadril nespokojnosť s európskymi zatýkacími rozkazmi, ktoré boli vydané za drobné trestné činy, s vypočutiami namiesto vyšetrovania a s tým súvisiacimi dlhšími obdobiami zbytočnej vyšetrovacej väzby v ostatných členských štátoch.² Spravodajca dôrazne podporuje systém dvojitej obhajoby stanovený v článku 11,

---

justičnom priestore – Zelená kniha o uplatňovaní trestnoprávných predpisov EÚ v oblasti pozbavenia osobnej slobody.

¹ Pozri *Salduz/Turecko* [2008] EDLP 1542.

² Rozprava v pléne z 8. júna 2011 o európskom zatýkacom rozkaze je k dispozícii [tu](#).

ktorým sa má zabezpečiť, aby sa drobné prípady objasnili alebo vyriešili v čo najskoršom štádiu.

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre právne veci vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do svojej správy tieto pozmeňujúce návrhy:

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh smernice

Názov 1

Text predložený Komisiou

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu po zatknutí

Pozmeňujúci návrh

(Netýka sa slovenskej verzie.)

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh smernice

Názov 1

Text predložený Komisiou

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu **po zatknutí**

Pozmeňujúci návrh

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve na prístup k advokátovi v trestnom konaní a o práve na komunikáciu **v prípade zatknutia**

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1

Text predložený Komisiou

1. Táto smernica sa vzťahuje na akúkoľvek osobu **od chvíle**, keď sa od príslušných orgánov členského štátu prostredníctvom úradného oznámenia alebo inak dozvie, že

Pozmeňujúci návrh

1. Táto smernica sa vzťahuje na akúkoľvek osobu **v prípadoch**, keď sa od príslušných orgánov členského štátu prostredníctvom úradného oznámenia alebo inak dozvie, že

je podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu, až do ukončenia konania, čo znamená konečné rozhodnutie o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku.

je podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu, až do ukončenia konania, čo znamená konečné rozhodnutie o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh smernice

Článok 2a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 2a

Vymedzenie pojmov

1a. Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

a) „dieťa“ je podozrivá alebo obvinená osoba mladšia ako 18 rokov alebo, ak neexistujú žiadne jasné dôkazy o jej veku, podozrivá alebo obvinená osoba, ktorá sa zdá byť mladšia ako 18 rokov;

b) „advokát“ je osoba, ktorá je oprávnená vykonávať svoju odbornú činnosť pod jedným z týchto profesných označení:

Belgicko – Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt

Bulharsko – Адвокат

Dánsko – Advokat

Nemecko – Rechtsanwalt

Írsko – Barrister/Solicitor

Grécko – Δικηγόρος

Španielsko – Abogado/Advocat/Avogado/Abokatu

Francúzsko – Avocat

Taliansko – Avvocato/praticante avvocato abilitato

Luxembursko – Avocat

Holandsko – Advocaat

Rakúsko – Rechtsanwalt

Portugalsko – Advogado

Rumunsko – Avocat

Fínsko – Asianajaja/Advokat

Švédsko – Advokat

*Spojené kráľovstvo –
Advocate/Barrister/Solicitor*

c) „pohovor“ je úradné vypočúvanie osoby týkajúce sa jej účasti alebo podozrenia z jej účasti na trestnom čine alebo činoch vedený príslušnými orgánmi presadzovania práva na policajnej stanici alebo inom vhodnom mieste.

Táto smernica sa netýka predbežného vypočúvania vedeného policajnými úradníkmi alebo úradníkmi iného orgánu presadzovania práva bezprostredne po zadržaní podozrivej osoby, ktorého účelom je zistiť, či sa má začať vyšetrowanie alebo či nastali okolnosti týkajúce sa bezpečnosti;

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh smernice

Článok 3 – odsek 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa *podozrivým a obvineným osobám* čo najskôr *umožnil prístup k advokátovi*, v každom prípade však:

Pozmeňujúci návrh

1. 1. *V prípade, že podozrivé a obvinené osoby požadujú prístup k advokátovi*, členské štáty zabezpečia, aby sa *im prístup poskytol* čo najskôr, v každom prípade však:

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh smernice

Článok 3 – odsek 1 – písmeno a

Text predložený Komisiou

(a) pred akýmkoľvek *vypočúvaním zo strany polície alebo iného orgánu na*

Pozmeňujúci návrh

a) pred akýmkoľvek *pohovorom nezávisle*

presadzovanie práva;

od toho, či je osoba zadržaná alebo nie;

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh smernice

Článok 3 – odsek 1 – písmeno b

Text predložený Komisiou

(b) pri vykonávaní akéhokoľvek procesného úkonu alebo úkonu zaistovania dôkazov, pri ktorom sa podľa vnútroštátneho práva vyžaduje alebo poskytuje právo na prítomnosť osoby, pokiaľ tým nie je dotknuté získavanie dôkazného materiálu;

Pozmeňujúci návrh

b) pri vykonávaní akéhokoľvek procesného úkonu alebo úkonu zaistovania dôkazov s výnimkou prípadov, keď sa osoba vykonávajúca tento procesný úkon alebo úkon zaistovania dôkazov dôvodne domnieva, že dôkazy budú do príchodu advokáta zmenené, odstránené alebo zničené;

Odôvodnenie

Niektoré úkony zaistovania dôkazov, ako je odber vzoriek krvi či DNA alebo prehliadka telesných dutín, sú mimoriadne rušivé; v týchto prípadoch nemôže prístup k advokátovi podliehať vnútroštátnemu právu.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh smernice

Článok 3 – odsek 2a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

2a. Touto smernicou nie je dotknuté telefonické poskytovanie právneho poradenstva vo veľmi obmedzených prípadoch týkajúcich sa trestných činov, na ktoré sa nevzťahuje trest odňatia slobody, ak nehrozí nebezpečenstvo, že obvinená osoba bude vypovedať vo vlastný neprospech alebo že polícia použije nátlak;

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh smernice Článok 4 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Advokát má právo byť prítomný *na* každom *výsluchu* a vypočúvaní. Má právo klásť otázky, požadovať vysvetlenie a robiť vyhlásenia, ktoré sa zaznamenajú v súlade s vnútroštátnym právom.

Pozmeňujúci návrh

2. Advokát má právo byť prítomný *pri* každom *pohovore* a vypočúvaní *nezávisle od toho, či je osoba zadržaná alebo nie*. Má právo klásť otázky, požadovať vysvetlenie a robiť vyhlásenia, ktoré sa zaznamenajú v súlade s vnútroštátnym právom.

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh smernice Článok 4 – odsek 3

Text predložený Komisiou

3. Advokát má právo byť prítomný pri vykonávaní akéhokoľvek iného vyšetrovacieho úkonu alebo pri zaistovaní dôkazov, *pri ktorom sa podľa vnútroštátneho práva vyžaduje alebo poskytuje právo na prítomnosť osoby, pokiaľ tým nie je dotknuté získavanie dôkazného materiálu.*

Pozmeňujúci návrh

3. Advokát má právo byť prítomný pri vykonávaní akéhokoľvek iného vyšetrovacieho úkonu alebo pri zaistovaní dôkazov *s výnimkou prípadov, keď sa osoba vykonávajúca vyšetrovací úkon alebo úkon zaistovania dôkazov dôvodne domnieva, že dôkazy budú do príchodu advokáta zmenené, odstránené alebo zničené.*

Odôvodnenie

Niektoré úkony zaistovania dôkazov, ako je odber vzoriek krvi či DNA alebo prehliadka telesných dutín, sú mimoriadne rušivé; v týchto prípadoch nemôže prístup k advokátovi podliehať vnútroštátnemu právu.

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh smernice Článok 4 – odsek 4

Text predložený Komisiou

4. *Advokát má právo kontrolovať*

Pozmeňujúci návrh

4. *Ak advokát získa indície o zlom*

podmienky zadržania podozrivej alebo obvinenej osoby a má preto prístup na miesto zadržovania osoby.

zaobchádzaní s podozrivou alebo obvinenou osobou, má právo preskúmať osobitné podmienky jej zadržovania a má preto prístup na miesto zadržovania tejto osoby.

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh smernice Článok 5 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Keď je *touto* osobou dieťa, členské štáty musia zabezpečiť, aby zákonný zástupca dieťaťa alebo iná dospelá osoba, v súlade so záujmom dieťaťa, bol čo najskôr informovaný o pozbavení osobnej slobody a o s ním súvisiacich dôvodoch za predpokladu, že to nie je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, v takomto prípade bude informovaná iná vhodná dospelá osoba.

Pozmeňujúci návrh

2. Keď je ***podozrivou alebo obvinenou*** osobou dieťa, členské štáty musia zabezpečiť, aby bol zákonný zástupca dieťaťa alebo iná dospelá osoba v súlade so záujmom dieťaťa čo najskôr informovaný o ***každom*** pozbavení osobnej slobody a o s ním súvisiacich dôvodoch ***a aby mohol navštíviť dieťa a zúčastniť sa na každom pohovore s dieťaťom a každom konaní*** za predpokladu, že to nie je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa; v takomto prípade bude informovaná iná vhodná dospelá osoba, ***ktorej sa zároveň udelí právo navštíviť dieťa a zúčastniť sa na vypočúvaní a konaní.***

Odôvodnenie

V odseku by sa malo spresniť právo na pomoc poskytnutú vhodnou dospelou osobou v súlade s článkom 24 Charty základných práv Európskej únie o právach dieťaťa.

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh smernice Článok 5 – odsek 2a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

2a. Práva dieťaťa stanovené v odseku 2 sa v prípade potreby rozšíria aj na iné zraniteľné podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré potrebujú podobnú pomoc, napríklad na osoby s telesným alebo

duševným postihnutím.

Ak sa policajnému úradníkovi v dobrej viere oznámi alebo ak má policajný úradník podozrenie, že podozrivá alebo obvinená osoba trpí telesným alebo duševným postihnutím, pre ktoré by sa s ňou nedalo zaobchádzať ako s dospelou osobou, policajný úradník zaobchádza s touto osobou podľa odseku 2, pokiaľ nie sú k dispozícii žiadne jednoznačné dôkazy svedčiace o opaku.

Odôvodnenie

Podporujem pozmeňujúci návrh spravodajcu k článku 5 ods. 2a. Mohol by sa však posilniť rozšírením ochrany osôb, v súvislosti s ktorými existuje podozrenie, že majú telesné alebo duševné postihnutie, ktoré však nemôžu svoje postihnutie okamžite dokázať, a preto sa s nimi zaobchádza ako s dospelými osobami.

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh smernice

Článok 6

Text predložený Komisiou

Členské štáty zabezpečia, aby osoby **uvedené v článku 2**, ktoré sú pozbavené osobnej slobody a nie sú ich štátnymi príslušníkmi, mali právo na to, aby konzulárne alebo diplomatické orgány štátu ich štátnej príslušnosti boli čo najskôr informované o ich zadržaní, a právo **na komunikáciu** s konzulárnymi alebo diplomatickými orgánmi.

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty zabezpečia, aby **podozrivé alebo obvinené** osoby, ktoré sú pozbavené osobnej slobody a nie sú ich štátnymi príslušníkmi, mali právo na to, aby konzulárne alebo diplomatické orgány štátu ich štátnej príslušnosti boli čo najskôr informované o ich zadržaní, a právo **na stretnutie** so zástupcami konzulárnych alebo diplomatických orgánov.

Odôvodnenie

V súlade s článkom 36 písm. c) Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch má konzulárny úradník právo navštíviť podozrivé alebo obvinené osoby, a teda umožniť kontrolu ich zdravotného stavu a podmienok zadržovania.

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh smernice

Článok 6a (nový)

Článok 6a

Informovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby boli okamžite a zrozumiteľnou formou informované o svojom práve na prístup k advokátovi a o tom, že tento prístup sa im poskytne v každej ďalšej fáze konania, a to aj v prípade, že sa v skoršej fáze zriekli využitia tejto možnosti.

Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy, ktoré ustanovujú povinnú prítomnosť alebo pomoc advokáta, pri akomkoľvek vzdaní sa práva na prístup k advokátovi podľa tejto smernice musia byť splnené tieto podmienky:

a) predchádzalo mu poskytnutie právnej rady podozrivej alebo obvinenej osobe o dôsledkoch vzdania sa práva, alebo táto osoba bola inak plne oboznámená s týmito dôsledkami;

b) osoba je dostatočne schopná pochopiť tieto dôsledky, a

c) práva sa vzdala dobrovoľne a jednoznačne.

2. Poskytnutie informácií podozrivej alebo obvinenej osobe sa zaznamená v súlade s právom príslušného členského štátu. Vzdanie sa práva a jeho okolnosti sa zaznamenajú v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby vzdanie sa práva bolo následne odvolateľné v ktoromkoľvek štádiu konania.

Odôvodnenie

Použitie nástroja, ktorým je vzdanie sa uvedeného práva, má nežiaduce dôsledky a prináša potrebu regulácie pre prípad, že podozrivá alebo obvinená osoba zmení v ďalšom priebehu konania svoj úmysel. Článok by teda mal mať nový nadpis, mal by byť zmenený a presunutý

na iné miesto.

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh smernice

Článok 7

Text predložený Komisiou

Členské štáty zabezpečia, aby bola zaručená dôvernosť stretnutí podozrivej alebo obvinenej osoby s jej advokátom. Zabezpečia tiež dôvernosť korešpondencie, telefonických rozhovorov a iných foriem komunikácie medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom, ktoré umožňujú vnútroštátne právne predpisy.

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty zabezpečia, aby bola **bez výnimky** zaručená dôvernosť stretnutí podozrivej alebo obvinenej osoby s jej advokátom. Zabezpečia tiež **bez výnimky** dôvernosť korešpondencie, telefonických rozhovorov a iných foriem komunikácie medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom, ktoré umožňujú vnútroštátne právne predpisy.

Odôvodnenie

Akákoľvek komunikácia medzi podozrivou alebo obvinenou osobou a jej advokátom by mala byť dôverná a nemala by vytvárať žiadny priestor na výnimky.

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh smernice

Článok 8 – odsek 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou

Členské štáty sa nesmú odchýliť od žiadneho ustanovenia tejto smernice s výnimkou výnimočných okolností, za ktorých sa môžu odchýliť od článku 3, článku 4 ods. 1 **až** 3, článku 5 **a článku 6**. Takáto výnimka:

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty sa nesmú odchýliť od žiadneho ustanovenia tejto smernice s výnimkou výnimočných okolností, za ktorých sa môžu odchýliť od článku 3, článku 4 ods. 1, **2 a 3 a** článku 5. Takáto výnimka:

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh smernice

Článok 8 – písmeno d

Text predložený Komisiou

(d) musí byť čo najviac časovo obmedzená a v žiadnom prípade sa nesmie uplatňovať až do štádia súdneho konania;

Pozmeňujúci návrh

(d) musí byť čo najviac časovo obmedzená a v žiadnom prípade sa nesmie uplatňovať až do štádia súdneho konania; **a**

Odôvodnenie

Tieto požiadavky by mali byť kumulatívne.

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh smernice

Článok 9

Text predložený Komisiou

1. Bez toho, aby sa to dotklo vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré ustanovujú povinnú prítomnosť alebo pomoc advokáta, pri akomkoľvek vzdaní sa práva na prístup k advokátovi podľa tejto smernice musia byť splnené tieto podmienky:

a) predchádzalo mu poskytnutie právnej rady podozrivej alebo obvinenej osobe o dôsledkoch vzdania sa práva, alebo táto osoba bola inak plne oboznámená s týmito dôsledkami;

b) osoba je dostatočne schopná pochopiť tieto dôsledky, a

c) práva sa vzdala dobrovoľne a jednoznačne.

2. Vzdanie sa práva a jeho okolnosti sa zaznamenajú v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby vzdanie sa práva bolo následne odvolateľné v ktoromkoľvek štádiu konania.

Pozmeňujúci návrh

vypúšťa sa

Odôvodnenie

Tento článok by sa mal s určitými zmenami presunúť pred článok 7.

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh smernice

Článok 10 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa žiadne vyhlásenie, ktoré táto osoba urobila skôr, než bola upovedomená o tom, že je podozrivou alebo obvinenou osobou, nemohlo použiť proti nej.

Pozmeňujúci návrh

2. Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy o prípustnosti dôkazov, členské štáty zabezpečia, aby sa žiadne vyhlásenie, ktoré táto osoba urobila skôr, než bola upovedomená o tom, že je podozrivou alebo obvinenou osobou, nemohlo použiť proti nej.

Odôvodnenie

Zámerom tejto smernice by nemalo byť uloženie povinnosti vyberať si medzi systémom striktného pridržiavania sa predpisov o prípustnosti dôkazov alebo flexibilnejším systémom, v ktorom majú súdy právo posúdiť dôkazy na základe toho, ako boli získané, a podľa toho im pripísať dôležitosť.

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh smernice

Článok 11 – odsek 5a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

5a. Právo na prístup k advokátovi podľa odseku 1 sa v prípade potreby rozšíri aj na ďalšie druhy súdnej spolupráce v trestných veciach, ktoré majú nepriaznivý vplyv na práva podozrivých alebo obvinených osôb.

Odôvodnenie

Rovnaká potreba dvojitého zastúpenia bude existovať, len čo sa zavedie európsky príkaz na dohľad a odovzdávanie odsúdených osôb, ako aj budúce nástroje, napríklad európsky vyšetrovací príkaz.

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh smernice Článok 13 – odsek 3

Text predložený Komisiou

3. Členské štáty zabezpečia, **aby vyhlásenia podozrivej alebo obvinenej osoby alebo** dôkazy získané porušením jej práva na prístup k advokátovi alebo v prípadoch, keď v súlade s článkom 8 bola povolená výnimka z tohto práva, sa v žiadnom štádiu konania nesmeli použiť ako dôkaz proti nej, **ibaže by použitím takéhoto dôkazu neboli dotknuté práva obhajoby.**

Pozmeňujúci návrh

3. **Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy o prípustnosti dôkazov,** členské štáty zabezpečia, aby dôkazy získané porušením jej práva na prístup k advokátovi alebo v prípadoch, keď v súlade s článkom 8 bola povolená výnimka z tohto práva, sa v žiadnom štádiu konania nesmeli použiť ako dôkaz proti nej.

Odôvodnenie

Zámerom tejto smernice by nemalo byť uloženie povinnosti vyberať si medzi systémom striktného pridržiavania sa predpisov o prípustnosti dôkazov alebo flexibilnejším systémom, v ktorom majú súdy právo posúdiť dôkazy na základe toho, ako boli získané, a podľa toho im pripísať dôležitosť.

POSTUP

Názov	Prístup k advokátovi v trestnom konaní a právo na komunikáciu po zatknutí
Referenčné čísla	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	LIBE 5.7.2011
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	JURI 15.9.2011
Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko : dátum vymenovania	Jan Philipp Albrecht 11.7.2011
Prerokovanie vo výbore	10.10.2011
Dátum prijatia	20.12.2011
Výsledok záverečného hlasovania	+: 21 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger, Arlene McCarthy

POSTUP

Názov	Prístup k advokátovi v trestnom konaní a právo na komunikáciu po zatknutí			
Referenčné čísla	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)			
Dátum predloženia v EP	8.6.2011			
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	LIBE 5.7.2011			
Výbory požiadané o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	JURI 15.9.2011			
Spravodajkyňa dátum vymenovania	Elena Oana Antonescu 12.7.2011			
Prerokovanie vo výbore	11.10.2011	28.2.2012	26.4.2012	10.7.2012
	27.11.2012	19.6.2013		
Dátum prijatia	19.6.2013			
Výsledok záverečného hlasovania	+: -: 0:	49 2 0		
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Philipp Albrecht, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Nuno Melo, Roberta Metsola, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Kyriacos Triantaphyllides, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra			
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Elena Oana Antonescu, Anna Maria Corazza Bildt, Dimitrios Droutsas, Monika Hohlmeier, Jan Mulder, Marco Scurria			
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Jürgen Creutzmann, Jelko Kacin			
Dátum predloženia	24.6.2013			